

Patócs László

Vezeti a népet

Vezeti a népet Patócs László kisregényének címe, és aki a zaklatottan kattogó mondatok ritmusára bízva magát, azt csakugyan idővesztés nélkül bevezeti a megvezettség labirintusába. Odabent az általános bizonytalanság az egyedüli biztosnak mondható fogódzó, a főhóst hol így hívják, hol úgy, az antihősnőt szintúgy, a tér-idő koordináták cseppfolyósabbak, mint azt egy Dalí-festmény sejtetni tudná, és a többség jó-hiszeműen életnek véli a rá osztott marionett-szerepet – a kisregénynek pedig mindeközben, meggyőződésem, nem ambíciója tisztázni az egyre gyülemelő félreértéseket. A vékonyan csordogáló cselekményszál inkább csak apropójául szolgál a dús mondatokban laterálisan rétegzett megfigyelések halmozásának, amelyekből egy elragadtatottságra hajlamos urbanus lézengő belvilágának kakofón szólamoktól sem mentes szimfóniája bontakozik ki a kisregény első ötven oldalán. Mintha egy képernyők pulzálásától elgyötört, vizuális és virtuális hazugságoktól telített szem süvítene végig a városon, akár az éjszakába vaktában kilőtt golyó, különösen az említett első ötven oldalon, de a későbbiekben tempót váltó, helyenként akciófilmese, máskor kémdramákat idéző zsánerelemekbe torkolló szöveget is ennek a sodrása tartja meg medrében. Legnagyobb erőssége Patócs László szövegének tehát, ahogyan az egzaltált tempót ötvözi a mikromegfigyelésekkel, s ugyanez a nyelvezet a kisregény második felére gyérül, lanyhul, azért továbbra is *Vezeti a népet*.

(Bakos Petra)

I.

„Az a megváltás, amelyet Jézus hirdetett, mint annak a ténynek az egyszerű leszögezése, hogy Isten valóban kormányozza a világot; hogy hogyan, azt Jézus nem mondta meg. Aki hisz ebben a tényben, az mindig és mindenütt egy jó és igazságos világban él, tekintet nélkül arra, hogy külsőleg hogy megy a sora. Aki nem hisz ebben a tényben, az boldogtalan, bármily remekül mennek az üzletei.”

Marx meghalt, pillanatok alatt távozott belőle a Szeretet Istene, sosem hallottam panaszkodni, nála a szűkülés egészen mást jelentett, biztosan fájdalom nélkül ment el, utólag szeretném ezt hinni, de akkor még a makadámúton kocogtam, körülölelt az éjszaka szótári alakja, fejben listáztam a szaporodó feliratokat, kívülről fújtam az összeset, majdnem álomba ringatott a fölösleges tudás, nem éreztem a bajt, buzgón követtem a katedrális oldalára festett utasítást, ég felé fordított szemmel énekeltem, mire hazatértem, ő már a ravatalon feküdt, halotti pózba merevedett az Atya sűrű szakálla, megérintett a látvány, a vállamat nyomta a pusztulás lehelete, észrevétlenül fogott körbe, nem ocsúdтам fel, képtelen voltam figyelni a részletekre, de aludni már nem tudtam és nem is akartam, Marx kísérleti alanyává váltam, ő fekvé is magasra emelte a lécet, koponyámon éreztem jobbjának hidegét, a dicsőülés előtti test rajtam gyakorolta a kézrátételt,

a levegő szinte forrt az udvaron, András, felettébb szokatlan módon, csendben figyelte a ravatalt, nem értette a magas-tos domb szerepét, bambán bámult át a kerítés résein, sose látott még ehhez foghatót, az arcán lefolyó izzadság sem tett jót neki, Marx üres szeme könnybe lábadt, szavak nélkül is babuskájának nevezett, a némaság remegett a gyengédség-től, a Fiú szent szívét csordultig töltötte a szomorúság, öt nappal és hat éjjel ültem a halálba fáradt test mellett, forró viasz terítette be az udvart, a fenyőfa kerítésen lángra kapott a gyanta, röpke perceknek tűnt a várakozás, valójában hosszú évek peregtek le, azután az unalomig ismert központba sétáltam, magára hagytam a Fiú szent szívét, a Szeretet Iste-nét és az Atya szakállát, indulás előtt Marx felemelte a fejét, rám nézett, mellkasából víz és bor áradt a gyászpadra, sosem volt még ennyire közel hozzám, a ravatal egyik sarka meg-repedt, a kapuból jól láttam a fellobbanó testet, vakítottak a nyughatatlan lángok, fényüktől a kövek is megdicsőültek, a tűz is lehet kínzóeszköz vagy örömforrás, és szinte mindegy, benne áll-e az ember vagy csak mellette, az égett hús sza-ga a központig kísért, másnap sem tudtam szabadulni tőle, a folyóparton is körbelengett, nem én földeltem el, és nem szeretném tudni, hol nyugszik, újabb hasztalan tudás volna ez is, elfojtaná a lényezet, a szorongás bizonytalanná tesz, a dogmák a mennyek villámaival fenyegetik a langyosokat, túl sok lenne a világosságból, összezúzná az éjszaka fátylait, tükörsima és habkönnyű élvezetre vágytam, sosem voltam ennyire biztos benne, hogy Andrej Brozovičnak hívnak, és végre nem zavart, hogy mindenki Ladislavnak szólít, aki nem tudja, hogy a névtelenségből erényt lehet kovácsolni, és hogy a nevek minden szempontból feleslegesek.

Aznap éjjel hallottam ismét a valódi nevemet, előtte a színház melletti pékség eladónője rendőrt hívott a kórházból szabaduló albán emberre, talán kiengedték, talán ki-dobták, a szeme körül ökölnyom éktelenkedett, mindenki láthatta, csak az albán nem, emlékszem, Halilként mutatkozott be, bizonyos dolgokat mégiscsak jó megjegyezni, az ő nevét sosem felejttem el, a hasznos tudás az utcán láncolt magához, meg is ölelt volna, ha hagyom, inkább finoman ar- rébb taszítottam, hajszálnyi késéssel értettem meg a szavait, percről percre idegesebben magyarázta, hogy már egy hete nem evett semmit, az ápolók minden éjjel megrugdosták, pontos ütésekkel szabták át az arcbőr ráncait, belefájdultak a kézfejeik dagadó erei, a tekintetéből láttam, azokat az ereket semelyik mester sem tudta volna szebbre faragni, parazsat nyomtak el az állkapcsán, a hófehér csont Sámson kezében igazi fegyver lehetett, most mély foltok teszik utánozhatatlanná, fontos az egyediség, ezt az Ifjú párok terén olvastam múlt hétfő éjjel, az ételét a vécékagylóba öntötték, adjanak neki valami maradékot, az orvosi papírján is ez állt, tiszte- letre méltó, ezt jelenti a neve, mélyen ülő válla remegett, a vonásai a kialvatlanságtól torzultak el, íriszének sekély part- vonalát a legbiztosabb kartográfusi kéz sem vethetné papír- ra, látni ugyan nem látta a zöldeskék gyűrűt, megérinteni se merte, noha őt ölelte, nála az ölelés fixációs probléma lehet, korábban engem is a keblére akart szorítani, ám én ellöktem, szemét az erőszak glóriája díszítette, a bőrére égett rá a le- nyomat, zsebei a sajnálatos körülmények okán üresek, hiába mondta ezt, hiába hazudott, a nő visszautasította a kérését, illedelmesen közölte, hagyja abba a kiabálást, és távozzon a tükrökkel borított falak közül.

Kenyeret akartam neki venni, ő ugyan kiflit kért, de Halil ellenszegült egyetlen feltételnek, maradjon az utcán, ennyit kértem tőle, ehelyett utánam lépett, és ismét ordítani kezdett a remegésbe fagyó elárusítónőre, látja, kedvesem, vannak még jó emberek a végtelen ég alatt, nem mindenki romlott, nem tudom, mitévő legyek, ne hazudjon nekem a tükrökről, egyet se látok idebenn, ha volnának is, darabokra kellene őket törni, elképzelem, ahogy a fényes szilikátok lecsúsznak a torkán, elképzelem, ahogy szétolvad bennem az üresség, és ideömlik majd a padlóra, folytatta, miközben a fogai csikorogtak, szikrát vetettek a porladó csontok, az igazak felett az önzésnek nincs ereje, jól hallottam, csak másfél lépéssel állt mögöttem, védelmet keresett, céltalanul ki-kidőfőtt mozdulatlan vállam fölött, ilyen lehet a gyámoltalan agresszivitás, vannak, akik felismerik a rászorulókat, ha gyakran nehéz is rendet vágni a kéjelgők és a szenvedők között, ordította sírással elegyedett hangon, benn álltunk a pékségben, én láttam a tükröket, ő nem, vannak, akik salamoni döntéseket hoznak, s mégis elkerülik a tévedést, a keze ökölbe szorult, elképzeltem, ahogy arcon üti magát, ahogy a szikár inak feltépik a szenvedő ábrázat húsát, a kétszer urakon kívül élnek még jó emberek, kedvesem, másvalakiről beszélhetett, nem rólam, én ismertem magam, a nevemet pedig titkoltam, ez is a tisztelet egy formája, és hála a mindenható Istennek, folytatta, nem mindenki rögeszmés örült, mint maga, összetépte az orvosi papírjait, a méltóság megtört uraként a kuka tetejére hajította a koszos fecniket, vékony nyüsztetés kíséretében szorult görcsbe a teste, ezért döntöttem a vekni mellett.

Halil felemelte a fejét, elkezdődött a végjáték, rám nézett, mellkasából víz és bor áradt a padlóra, a szertartást a fetren-

gése és a telefonos riasztás szakította félbe, a földre vetette magát, rohamot kapott, jól emlékszem, egy pillanat alatt illant el a maradék öntudata, a zuhanás kívülről kimért rosálásnak tűnhetett, sűrű, zöldes hab csorgott a szájából a sakk-tábla mintázatú padlóra, a matériát erős vonzóerő, misztikus kovalens kötés tartotta össze, eredete ismeretlen, király a talpán, aki nem retteg az örület hullámai felett, aki méltóságát elhagyva nem futamodik meg és fordít hátat a vert seregnek, ebben a játszmányban a gyalog szerepét kaptam, a hab, a négy őselem rejtélyes arányú keveréke, csendben és szünet nélkül nőtt, a felsőbb hatalom bőkezűen mérte a tajtékot, a falak mentén rámeredt a kőpadlóra, ellepte Halil teremtőnek egykor kedves vonásait, az orrán keresztül egy része visszajutott a tüdejébe, még láttam, amint az üres gyomorból feltolululó anyag ráfagy az állkapocs hegeire, azon az estén nem akartam igazolni magam, itt minden arc sebeket hordoz, vésővel vájták ki az engedelmesség ösvényeit, lépésről lépésre közelítettem az ajtóhoz, *en passant* léptem át Halil görcsös teste fölött, odakinn a pocsolyák tükrén kövér buborékok fogantak, a testnek úgysem hiszek, hazudik, álnok és megjátssza magát, éjjelente egyedül szeretek sétálni, megnyugtat, ahogy hallgatom a makadámút talpam alatt csikorgó tört köveit, a magányos járkálásban békére lelek, éjjel a legszebb a folyópart, de hosszú út vezet odáig, az utcákat Marx lángoló teste világítja be, akkor már vagy öt perce vártak rám, azelőtt léptem elő futóvá, hogy a rendfenntartók a helyszínre érhetek volna, aznap éjjel a vezéráldozat a kutyának sem kellett.

Miért talál meg téged minden félbolond csóró, Andrej, kérdezte az utcán Timi, miután otthagytam a pékséget, akkor már legalább négy perce várt rám a kapualjban, ahol a

csikkek között minden esős napon tengerszem születik, a bejáratban fészkel a közöny madara, Halil nem csak a pocolya felszínét, az indulataimat is felkavarta, mindkét felület tükörsimán nyugodott, amíg az albán fenntartotta a méltóság látszatát, sokan úgy látják, az albánokkal csak baj van, ez csak üres fecsegés, senki sem tud úgy ablakot glettelni, mint az albánok, senkinek sincs hozzájuk fogható gyakorlata benne, a főnix nagyra tátotta ifjonti csőrét, táplálékra vágyott, féreg, romlott hús, rothadó zöldségek, neki mindegy volt, ebben hasonlított Halilra, de csak addig, amíg maradt valami a nevéből, amíg könnyű selyemfüggönyt, áttetsző leplet tartott maga elé, miért kellett agyagtéglát hajítania beléjük, a málló vakolat bepiszkította a tavat, és a lepelre is jutott, ha arc lenne rajta, azt is eltorzítaná, növényi rostok örvénylettek a poshadt vízben, sosem értettem, miért lesz a csapadéknak ennyire gyorsan rothadásillata, pár perc telt csak el az eső óta, sosem értettem a rothadás fizikáját, bármennyire is mindennapi tapasztalat, a szemcsék pulzálása tapinthatóvá vált, tehetetlen voltam, a kéretlen súly széthasította a jámborság szöveteit, a felcsapó hullámok Timi vörös kabátját is átnedvesítették, kagylóhéjban született, a tér másik felén ciprusok rügyeztek, a hab és a fogantatás Timiben forrt egybe, nem sokat beszél, mondatai külön írásjeleket sem érdemelnek, Timi távozós fajta, hallgatásba burkolózik a mediterráni erdőszélen, ő hívja így a város ezen részét, sosem értettem, mikor miért nevezi nevén a dolgokat, és mikor blöfföl, hazudik és játssza meg magát, pínealigetet képzel a templomkert helyére, telepítsünk pínealigetet a rácsos túlra, itt mondja ki ismét a nevemet, meg sem értene, ha magyarázkodnék, hogy ha fel kell ismernem, ez a hat

betű én vagyok, akkor azt is tudom, mennyire keveset árul el rólam, ki nem állhatom a délelőtti esőket, a betűk még jobban zavarnak, Timi ismét elhallgatott, az anyag felsejlő szálai lassan hullottak szétbomló fekete hajára.

Az éjnek idegtépő szaka, ezt mondanák az estére, akik először járnak a környéken, akik nem értik a Limáni borbély cégtábla humorát, csak a fényreklám szögletes betűit látják, nehéz az ilyesmit felfogni, a cirill betűk ívei sokakban rossz emlékeket ébresztenek, erről vajon mit gondolnak az albánok, szeretem azt képzelni, hogy éjjelente motoszka benűk valami kényszer, valami álnok gondolat, érzik a kísértés hullámait, szárnyát bontogatja az albán sas, az éj semmiben sem különbözött a többitől, *eating an I, eating an eye*, ciklámén betűk állnak a színház oldalán, ez egy kozmopolita színház, a biztonság kedvéért cirill betűkkel is ott virít az angol szöveg, perceken át mocskos vízben ázott a tartomány, mezői, utcái és házai ritmusra nyögtek, Timi végleg elfordult tőlem és hazaindult, a szívemben lakozó sün gyógyulóban van, hozzá sietek, csúszott ki a száján, mielőtt letért a mellékutcába, a jeremiádkat tisztán lehetett hallani, érteni már nehezebb, újabb felesleges tudás, az avatatlan fülek átsiklottak a morgó tónuson, lassú záporban rozsdásodnak az állandóság felkent szobrai, jól irányzott pillanatokban eléjük terelik a hisztérikus tömeget, szó szerint ezt írta a vasárnapi újság, a betűtípusra nem emlékszem, kétszer is elolvastam a cikket, vörössel húztam alá az idézett mondatot, hallgatnak az anonim hősokról mintázott figurák, a fizetetlen zsoldosok rosszálló kacagásban törnek ki haláltusájuk közben, így folytatódott az írás, ezt a részt piros betűkkel szedték, bohókás panasz tölti be a teret, az éjszaka újabb és újabb betűket szül

a talapzatra, *szerveződj, hogy soha többé ne kelljen dolgoz-
nod*, a betűkön ott világlik Marx fiatalon elpusztult teste, a
szemem magasságában dübörög a szférák zenéje, olyan szép
sorokat lehet olvasni abban az újságban, gyakran a járda alól
szemlélem a történéseket, rólam nevezik majd el e perspek-
tívát, Andrej- vagy Ladislav-szög lesz a neve, lényegtelen a
névadás, nincsen semmi tétje, nincs benne semmi költészet,
vegytiszta nyersanyag urbánus prózai kinnal vegyítve, reg-
gelente parancsszóra áll vigyázzba a köznapi kísérlet, ma-
gához tér a falak közé préselt élet, *ég felé fordított szemekkel
énekeljete*k, áll a katedrális kapuján, elég a legkisebb gyanú,
elég egy félresikerült gondolat, az amorf félmúltat könnyű
színpadra állítani, forduljatok az ég felé, most úgyis sötét,
Marxból felszínre tört az összes fény, hány centiméter lehet
az albán sas szárnyfeszítávolsága, vigyázó szemetek ne lássa
meg a repedést, a homlokzatból savanyú felsőbbrendűség
szivárog, ezt oldhatja fel az esővíz, tömjétek be a szentélyek
sebeit, Timi elfogyott az utca végén, futva olvasta el a kopott
hirdetőtábla szövegét, *néma a zavarban élők elbűvölt kö-
zössége*, tudta, az éjszakában csak epizódszerep juthat neki,
Halil magába roskadva feküdt a tábla mellett, a pulzusom
az egeket verdeste, ötletem se volt, ki firkálhatja össze a köz-
téri szobrokat, az albánokra gondoltam, ők csak a bajt meg
a glettet keverik, a hatvanötödik mezőn még a király se jár,
éjfél után fordul át a közöny a mába.

A hasadék évek alatt nőtt apró hajszálrepedésből kardi-
nális problémává, a hajnali fényben a földre mutatott, le-
felé, a porba, a katedrálisból jött világra, a por a katedrális
mostohája, Timi tudta a nevem, viszont csak ritkán élt vele
vissza, ott született, ahol a Szentlélek bontogatja szárnyait,

minden harangkondulás felborzolja az éghetetlen tollakat, a homlokzat belső oldalán páncélos szerzetes harcol a fenévaddal, szeméből lángnyelvek csapnak a mennyezetre, a szakálla kehes, lecsúszott hipszternek vélné az ember, szilárd és folyékony a katedrális lépcsőin válik csúszós eleggyé, mocsos vízben áznak az utcák, jobb így, máskülönben tűz perzselné fel a terek oszlopait, abból is a rosszabbik fajta, nem a nemesi marxi, a lángok a szörnyeteg szakállába is bele-belekapnak, nem tudsz tíz lépést tenni anélkül, hogy hozzá ne érnél egy póznához, a súrlódás újabb szikrákat vet a földre, majdnem pontosan oda, ahova a hasadék mutat, Timi úgy tesz, mintha nem érdekelnék a lámpavasak, szlalompálya az épületek köze, nyomot hagy rajta a szennyes gondolat, nem csak az utca emberei siklanak félre, nem csak az őslakosok, a kószálók is, főleg ők, és azok is, akik szükségből lépnek a bizonytalanság meredélyére, a nyomok éjjel láthatatlanok, nappalra elvesznek, könnyű tagadni a létezésüket, hajnalban a helyükön új élet sarjad, a szemem előtt tér magához a falak közé préselt élet, most szóródik szét a tartomány utcáin, a ma született főnixek helyét kopott vászonkabátok, félregévelt márkajelű cipők és feslett nadrágok veszik át, ők azok, akiknek nincsen hangjuk, tűznyelvek világítanak a fejük fölött, ők a világ botrányának csúcsai, elűzik a vágyat az ösztönök nyilaival, taszító a leheletük, testüket a fegyelem ostora neveli engedelmességre, és itt most Comeniusra gondolok, Comeniusra, akít a legutoljára a Limáni borbély előtt láttam feküdni, nem jött be neki az élet, a vásott kabátok a sugárút felőli makadámúton jönnek, Timi ekkor már otthon van, jobb vigyázni vele, a szívében tüskés állat lakozik, az oszlopok mellé telepednek, a mozgás pandémiája az új dubstep,

ahogy a talpuk a talajoz ér, szimptóma és szindróma cserél helyet, rakoncátlan végtagokkal még nehezebb kerülni az akadályokat, a személyre szabott alumíniummankók erdejéből rám néz egy gyerek, hároméves forma, még babakocsiban ül, a szülei egymással se beszélnek, a gyerek érzi, a ragály elől nem menekülhet, ő is hallgatni fog, a bizonyosság foganásához ezerszáz nappal és éjszaka kellett, a makadámon futni úgysem lehet, a katedrális tetőzetéről hajnalra eltűnik az írás, úgy pillant rám, mintha kételkedne, vajon csak ő nem hallja a lépések csikorgását, talán a mankómon gumitalp van, talán jobb lennék a többieknél, a bíróság falán az áll, *ha engedelmeskedünk, csak az engedelmeskedő szenvedhet*, át akarok lépkedni közöttük, a tétlenségem megbocsáthatatlan, most sem fogok lehajolni senkihez.

Jobbról kerülöm az első oszlopot, a gyerek a talpam alá néz, fiatal még ehhez, az épület tövében hatvanas koldus hallgat, az ő népe Halilnál is csöndesebb, szó nélkül húzódik vissza a lyukakba, rajtuk valóban mindenki megütközik, mellette a kuttyája fekszik, szemből nem nézi őket senki, szinte észrevétlenek, a béke morzsáival táplálkoznak, a doboza alján lévő érméken más nép szintén dicső sasa terpeszt, nem értem, miként maradt száraz a papírdoboz, amikor az érmék címei nedvesek, hány esőcseppet fog fel a szárnyfesztáv, mósusz illata terjeng a levegőben, minél többet érnek, annál tompábban fénylenek, biztosan véletlen, tegnap, ezt Timi akarta sügni a fülemben, a parton ültek, egy fényképész le is fotózta őket, az emberek többsége továbbsétál, a fotós viszont meg akarja örökíteni a pillanatot, ilyen alakokért máshol évekig kellene kutakodnom, ha összeadjuk a számokat, alulról súroljuk Krisztus korát, talán egy szűk ebédet lehetne venni

belőlük, itt meg úgy szaporodnak, mint a gombák, mondta tegnap a fotós, súgta volna Timi a fülembe, pedig akkor nem is esett, gyenge zápor lehetett az éji, a barátnője szőke hajfürtjeit simogatta, szeretem ezt a várost, mondta büszkén, miközben lensét cserélt a gépen, a tartomány legeslegszebb koldusai, miért írják mindenhova, hogy lapály, mondta a masina mögül a szőke szemébe, a lensén keresztül látta szegény párákat, nélküle nem nézett rájuk, ha nem lennének, ki kellene őket találni, a következő oszlop mellett évszázados boróka áll, száz éve minden reggel fekszik a tövében valaki, az ínség végső határán tolonganak az emberi maradványok, egymással vívni meg az utolsó konckért, ezt a fényképész nem látta, elfedte előle az objektív vakfoltja, képtelen használni a szemét, a fotós egyedül volt, idővel lepattannak az emberpárok szörnyű bilincsei, valójában ő se tudott róla, a pillanat bája felnagyította a kitakart látóteret, a testek kényelmes sirt fekdtek ki az évek alatt, ez a sír sosem üres, *enyém voltál és vagy öröktől fogva*, ezt véste valaki a szemközti sürgősségi falába, a fényképész barátnője elfordítja a fejét, a cserje kérgéből nemes anyag szívárogo, Marx tüzétől ez is biztosan lángra kapna, percekre begyógyítja a testek sebeit, a boróka tövében tapintható a pára, lecsapódik a borostyánkő oldalán, foglyot rejt a tartomány legnemesebb ásványa, bőrébe ivódott az anyag, a tartósított csont és bőr behűl az ásványba, taszítja a zsirt a gyanta, a fogoly ruhája olajos, azt hiszi, a földi létezés végéig összeforrt a kristállyal, ez maradt neki, több kellene a szabadsághoz, amúgy ez se kevés, épp csak nem elég, ahogy az olaj sem az, a kristály állaga megőrzi az élő sejteket, a legyszerűbb beletörödni a kiszáradásba, a vaku fénye megtörik a kő falán, a sugarak feloldódnak a reggeli napfényben,

így tesz mindenki, napról napra újabb rovar esik csapdába, legalább az állaguk kitűnő, Timi régen megjegyezte, ennél többet ízeltlábú nem kívánhat.

Fertőzött egysejtű, sziszeg a mellettem sétáló ős figura, a szája elé zsebkendőt tart, az utca a fantozmia paradicsoma, miért nem mégy haza, vagy legalább takard le magad egy lepellel, zakója vastag és makulátlan, ilyen anyag alatt már réges-rég izzadnék, a hangja az éhenkórászok fölé helyezi, ne feküdj a fűre, rálépni se szabad, sipít az ágak közé, nem fizettél érte, élettartamuk csökkenése örömet okozna számára, fél a párától, köhögés szakítja ketté a szavait, két szakadt bakancsral perel, büdös is vagy, szól le a sírba, most én lettem Halil, szótlanságom a földre parancsol, mondanom kellene valamit, már a harmadik vagy, takarodj előlem, vagy rendőrt hívok, az önteltség magasztos tudata von köré védősáncot, ő is ebben látja a megoldást, nem szólalok meg, a méltóság csendje kényelmes, mégis fals állapot, csupán fel kell venni a ritmusát, találni sem lehet tisztább félreértést, zsebkendője sarkába hímezték a végső megoldást, a gyűlölet morál kérdése, az örök fiatalság záloga, ha nem látják, nincs is, tekintélyt parancsol az öreg kendője, Marx nyakában is hasonló fityegett, leköti a figyelmét a végét járó tenyér ütemes dobolása, három rövid, három hosszú, majd még három rövid koccanás, noha közel van hozzá, egy lépésre áll a szélétől, a sírgödör nem ijeszti meg, számára unalmas és túl hétköznapi az urbánus barázda, sekély völgy izgalmak nélkül, de az árnyéktól fél, itt fogantak a mennyek villámjai, pontosan tudja, kőkockákra építették a tartományt, a rapancsos élek szilárdak, miért nem halsz már meg, koszos féreg, tudom, mit kellene mondani, még nem írták a falra, a va-

kolat beszakadna a rébusz súlya alatt, jobb félrenézni, más áldozatot keresni, belőlük van elég, az öreg is ezt teszi, új célpontok jönnek, hát ti, hogy képzelitek, hogy itt rostokoltok, reggel nyolc óra van, ekkorra a selejtek már behúzódnak valamelyik lyukba, nem is Szodomában, hanem Gomorában kellene égnetek, harsogja, kimérten szórja szitkait a világba, cipő és bakancs között sosem volt ekkora távolság, még most sincs tőlem öt méternél messzebb, felrúghatnám, a magasból bámulhatná a behódoló ellenséget, ha úgy tartaná kedvem, de inkább a majolikacserepekre nézek, lekötnek a csiszolatlan szélek, őszintén és a lehető legkomolyabban, minden apró szemcséjük kényelmesebb.

Balról és jobbról is ömlenek a nyomor nagykövetei, a kivetettek önként sosem ragadnának fegyvert, biztos forrásból tudom, a fellegekből is látszanak, András is látja őket, érteni ugyan nem érti, de a bizonyossághoz gyakran elég a szem, digitalizálni kellene őket, több terabyte-nyi bájos manna mehetne a felhőbe, katonás rendbe lehetne pakolni a beteg nullákat és a csontsovány egyeseket, árad feléjük a megvétel, többnyire szegények, ami önmagában véve is méltatlan állapot, ugyanolyan vagyok, mint a többi, nincs erőm különbnek lenni, a kokainisták sztoicizmusa hajt a tömegben, a feslett kabátok erdeje sosem kel útra, gyökereik a táptalan anyaföld mélyén rothadnak, a digitalizáció lehetne a *deus ex machina*, Isten keze a válluknál fogva emelné őket a fizikai test nélküli fellegekbe, megbomlana az anyagi részecskék azonossága, de képzeljük el, a végén úgymint visszaállna az eredeti állapot, az elején adom fel, engem mégse köpnek le, őket derűs arccal préselnék az utcakövekbe, mindenki utálja a fajtájukat, szerintem én is, kék melegítő fiú tűnik fel az

ingyenkonnya sarkánál, a nyers téglá az egységre emlékeztet, bár ennek is vannak fokozatai, mintha elborult szekta járná az utcákat, nincs átjárás a merev kasztok között, a saját prófécia az egyetlen igazi, furcsa ránézni, kilóg közülük, tartja a távolságot, azt hiszem, ő is látja, amit én, a hátán sporttáska ficeg, mindegy a nem, a kor, a faj és a vallás, elég csak rájuk pillantani, gyengék, a védtelenség túlkapásokra biztat, a kék melegítő fiú színes nyomtatványokat osztogat, felülről nézve szórakoztató és pihentető a ritmikus vonaglás, az utca szemei nem késleltetik a borítékolható összecsuklást, a morzézott sikongást és a folytonos menekülést, mit élhet át az, akit épp csak súrol a találát, átlagos nap a mai, ám *holnap eljön a megváltás*, arany betűkkel írták a szálloda mesteri kapujára, egyenként hallom a hangokat, de elengedem őket a fülem mellett, nyugalmi állapotban elhalnak az érzéksejtek, és a feliratot is lemosták, sokan acsarkodtak rájuk, az arcuk fölött Damoklész kardja világít, Marx a mennyekben foglal nekem szállást, izmos lábai szilárdan süllyednek a felhőbe, a fiú a kezembe csúsztat egy lapot, *sub rosa* adja át, *holnap eljön a megváltás*, az alján pecsétyszerű vízzel van, egy kereszt-re feszített nőangyal, szenvedő koponyája fölött lángnyelvek glóriája lebeg, N. O. R. K. A., ezt vésték a fejfába, nem az én kezem nyoma, mondjanak bármit is, érdekes betűmozaik, első olvasásra mérgező keveréknek tűnik, az alávalóságot kémcsövekben tenyésztett vegyi anyag hordozza, egy otthontalan se védekezett derekasan, hajszálnyi siker sem kecsegtet, én se hajolnék le közéjük, sosem mutatnak támadóikra, a fiú eltékozolja a lapokat, úgy tesz, mintha menedéket kínálhatna, *holnap eljön a megváltás*, ez áll a papíron, a szöveg időt ígér, ismét nullákat és egyeseket látok, a kémia

fellegrából indítja rohamát a kirekesztés serege, a nem hivatalos szervezet tévedhetetlen, légcseréje egyirányú, nincs bocsánat se a holtnak, se a legyőzöttnek, a légió felszívja a levegőt a járdáról, ha szerencsém van, a pinceablak beenged néhány molekulát, aki elesik, nem számíthat jutalomra, nem érdemes leülni, aki mégis megteszi, hatalmasat kockáztat, az oszlopok tövében a hörgők fulladnak, a tüdőnek nincs saját izomzata, a földön ülők lebenyei üresek, az ügyes kezű kőművesek már nyugaton vannak, nincs, aki befoltozná a katedrális hasadékát, túl sok apró csillám hullott a földre, és túl sokan csúsznak térden a szennyáram porában, porusaik fel-felsírnak, edzett a bőrük, nem érzik a húrukba vajú karmokat, a játszma rég eldőlt, az invazív selejt torka köré hurkot vet a kirívó öltözék szabásmintája.

Az újságárusok elvértve szidják az arra járó kéregetőket, akik a közterület-felügyelők gyűrűjében sétáltak a munkaidő végéig, ritka az a levegővétel, amely nem az utca emberét rövidítené, így érezte a pincérnő is, aki délig négy túlbuzgó rajongót hajtott el magától, aki minden egyes nap tapogató szemek erdejében ölti fel a köntösét, Idának hívják, ez áll a névjegyén, tudjuk, a nevek feleslegesek, üres pillanataiban remegő bal kezét a törzséhez szorítja, a gyermeküket babakocsiban tolok tovasietnek, nem fordulnak oda senkihez, a közeli ciprusok, úgy tartják, még Nikola Tesla ültette őket Mileva Marićtyal, asszisztálnak a közönyhöz, Ida váltás harisnyával jár munkába, a vizslató szemek délig felhasítják a finom anyagot, ismét egy hasadás, erre korábban is figyeltem, ide visszajövök, nagyon dögös a pincércsaj, suttogja a mobiljába az ingerülten telefonáló menedzser, Bostri a hely neve, ja, hogy te már voltál itt, a hétköznap percei végelát-

hatatlanul rakódnak egymásra, ahogy Ida kezében a kávéscsészék alátétjei, akkor is tálcát tart a kezében, mikor az öreg kárhozatra ítéli, a fenekébe markol, a bujaság szorítása mindenhova elér, a vénember ártány egy mocskos ólban, mi a bajuk a tartomány öregeinek, mohón falja vágyának dús tárgyát, a pincérnő nem lehetne kiszolgáltatottabb, miközben a disznó kéjesen nyomkodja izom és zsír kívánatos elegyét, Ida kezében kettős teher a tálca, szabad kezét a kényszer bélyeói kötik gúzsba, másodpercekkel később lendületből üti arcon, a kávézó tulajdonosa, noha látja a matatást, nem reagál, a hegedűjüket hangoló térzenészek az óváros pereméről a katedrális elé húzódnak, itt vonulnak fel a szegénykonyha bérletes látogatói is, kedvesem, ezek közül én bárkit megkapnék, érezze magát kitüntetve, szól vissza neki az öreg, majd a számlát kéri, van-e olyan, hogy méltánytalan erőszak, a céltablákkal folyót lehetne rekesztetni, az Idához hasonló védte-
lenek a szolgáltság prototípusai, csak az Idához hasonlók és a galambok érzik, ez nincs rendjén, a padokon magukban beszélő megesett lelkek mit sem vesznek észre, találj rám, és a kezem a tiéd, visszhangzik a falak mentén, baszd meg magad, vén barom, ekkor értem meg, itt vagyok otthon, hal-
lom, ahogy apró fecnikre szakad a számla, anélkül olvadok a színfalakba, hogy saját képemre formálnám őket, mi van, ha nem csak Halilnak kellene látnia a tükröket, talán ez mégis
szükségtelen és eleve haszontalan munka volna.

Sok-sok ezer angyal alkotta gyűrű kellene, hogy semmi-
féle ellenség ne tudjon megközelíteni, mondta Marx menny-
bemenetele előtt a koldus, a rendtelenek mintapéldánya,
akit, legalábbis a fényképész szerint, ha nem volna, ki kelle-
ne találni, a legnagyobb kincse a hangja, az egyetlen, akivel

szót váltottam, ritkaságszámba megy ez az utcákon, a sétány legalján énekelt, mint elárulta, szerintem igazat mondhatott, napról napra ugyanazt a dalt kántálja, korábban mindegyiküket furcsán méregettem, jópofa kutyája is van, angyalom, így hívta, mindenhova magával viszi, akkor már egy hónapja döglött lehetett, a nyakán pihent a keze, ujjai feltúrták a sűrű foltokban hulló szőrt, közös, nagy munka is kellene, erőtlen nyugalmat árasztott, rám is áterjedt a higgadtsága, elteltem a beszédétől, melyben mindenki részt vesz és mindenki javára cselekszik, ezek voltak az utolsó szavai, folytatta az éneklést, kétlem, hogy az utálat mechanizmusát tegnap bárki is pontosabban leírta volna, tovasétált, a póráz végén lógó húscafat felkavarta a járda porát, erről szól a cselekvés, olyan világot akarunk ennek a mainak a helyén, ahol a paloták tövén nem lézengenek hajléktalanok, ahol nem lesz szegény és gazdag, és a szegények sem mennek le kutyába, ahol az alávalók legszebb perceiket is egyedül töltik, lehetőleg kevesen vannak és szigorúan némák, egyeseket a por bedarál, másokat bearanyoz, nem tudhatod, melyik csoportba tartozol, csak az angyalukhoz vonzódnak, őket érzik öröktől való jussuknak, és a maguk szívében együtt lakoznak velük, mondta.

Gyűrűt kellene kovácsolni, anodizált titánból formázott karikát, amelyet Borisz anyja viselt volna a rakparton, ez is csak ma jut eszembe, Marx utolsó mozdulata előtt nem is érttem, mit látok és mit nem, bele lehetne szuszakolni az összes rend nélkül, Borisz ott futhatna utánuk, elől szeret menni, cél nélküli, igazi vezető, rá van a népnek szüksége, a szülei a világ végére is elmennének érte, a Szent Család eltévedt a damaszkuszi úton, Borisz, hagyd a kislány bicáját, az anyja fél éve adta zálogba a gyűrűjét, az ujján fehér csik

fut körbe, a férjének nem szólt, de a férj, a nevét magam előtt sem ejtem ki, sejtette, a kislány kíváncsian bámul a nagydarab, elálló fülű lényre, nem sokat ért az egészből, miért rohan utána egy bácsi, akinek nyál csorog a szájából, nem perverz, nem kell félni tőle, ezt Borisz apja szokta mondani, érzi, túl sokszor hivatkozik erre, és gyakran megbicsaklik a hangja, a szomszédom, velem szerbül beszél, a franciát ritkán használja, talán épp ezért vesztette el a szavait, lehet-e dallamos mondatokért gyógyszerert venni, Borisz a folyóba is belefutna a bicikliért, fél fejjel magasabb nálam, és ez nem kevés, a kislány még most sem retten meg, bátrabb, mint Borisz szülei hinnék, az anya a jelenben hisz, a holnapra gondolni se mer, *new era – same shit*, öles betűk hirdetik a híd alatt, hol lesz már akkor a drága ékszer, Borisz elveszik a világban, a szülei ma még tudják követni, de az idő minden problémát megold, egyszer véget ér a nagy menetelés, Borisz, engedd el a kormányt, a fiú nagyjából akkor veszik majd el örökre, amikor a kislány magára fog találni, hangja sosem volt, tőlem ilyet sose kérnek, azt hihetik, nem adnék nekik, ebben van igazság, csak egyikük kaphat gyűrűt, Borisznak a kerékpár kell, a kislány tanácstalan, neki még van ideje, kővé meredve állt a part menti szélben, a szülők ontják a belenyugvást, ez a legdrágább ékszerük, többet ér, mint amennyit a másikért kaptak, Borisz havonta csak egyszer agresszív, ez nem az a nap, botorság volna félni, a gyűrű megmérettetett és könnyűnek találtatott, félhavi gyógyszer jött ki belőle, a hétvégén Kerac következik, hatalmas bikafej lebeg a falucska felett, biztosan akad rá vevő, seperc alatt elkel, az anya a hullámozó vizet nézi, a pupillája üres, az *Encyclopédie*-t is eladjuk, gondolja az apja, ha kell, Borisz, most

már elég, indulunk haza, köszönj el a kislánytól, mindkettő néma marad, az északi szél finoman lengeti göndör fürtjeit.

Holnap eljön a megváltás, olvasom a papírlapon az ismerős mondatot, csatlakozz te is, vajon hányan veszik komolyan, ki engedelmeskedik a hívó szónak, napok óta a magában beszélő ötvenes pasast figyelem, a köznapi történelem visszatérő figurája, évek óta magában járja a várost, hasonlít rám, láthatatlan tükröt hord a hátán, rögeszmés bolondként sokszor követem, holnap ismét megoldjuk a világ gondjait, minden tükörnek állandó helye van, de nem világos, kinek a hátát nyomja a jobbítás terhe, szakadt barna kabátujja alól ritka fóliáns lóg ki, ő is akcentus nélkül beszél a franciát, a könyvárusok és az egyetemisták jó szándékú bolondnak tartják, néha megpróbál eladni pár kötetet, potenciális vásárlói köre rendre ignorálja, a sétálók nem állnak szóba vele, csináljunk valamit holnap, a kellően homályos felkérés illeszkedik a tétlenség harangtornyába, ne becsüljük le őket, kérges gerincű könyvek feszítik zsebeiket, feltételezhetjük, hogy az üzenetek logikusak, és a logikát a feladók szabják meg, mindannyian a testvéreink, a pasas szaval, hosszan idéz, igazat beszél, ő az én hősöm, hallgassátok meg őket, néhol elferdíti a mondatok értelmét, naplementekor az ég felé emeli kedvenc fóliánsát, egy vastag, vörös kötetet, a rituálé végén szétnyitja, ebben is arany betűk állnak, a borgiszok ekkor szívják magukba az éltető táplálékot, minden vágyam szolgálni a tömegnek, *nous sommes, par nature, si futiles, que seules les distractions peuvent nous empêcher vraiment de mourir*, formázza a hangokat a nyitott könyv alatt, már csak azért is, mert él s élni hagy, nyújtsatok segítő jobbot az elesetteknek, az orra tövében vékony, de annál mélyebb bevágás fut a arcszörzet er-

dejébe, többen vannak, mint eddig bármikor, olyanok, mint az újonnan érkezettek, maguk sem tudják, honnan jöttek, elhiszem róla, hogy fejből idézi a szavakat, nem ismerik valódi mivoltukat, arról sincs fogalmuk, hogy emberek, ezért van körülöttük sötétség, s ezért nem hallatszik tőlük egyéb hang, csak ólomnehéz sóhajok és sipákolás, katonasapkáját hétágú vörös csillag díszíti, szárai egy töről serkentek, amikor elérkezik a szenvedés utolsó órája, akkor gyullad fény az oltalom kapuinak szárnyain, remekül idéz, vagy mérhetetlen káosz honol a csillag mögött, tegyetek egy lépést az eljövendő irányába, keljetek fel a fotelekből, a Rosa Luxemburg tér mindenkit magába fogad, ugyanaz a papírlap van a kezében, mint amilyen az én zsebemben lapul, összegyűri a lapot, terítsük ki a szolidaritás foltozott leplét, kedves ismerősként köszön el a keresztre feszített nőangyaltól, a galacsint a bokrok alá dobja, égessük el a vétkek piszkos szemfedőit, az ő könnyei mossák tisztára az elesettek hamvas panasztát.

Engedelmeskednünk kell a hívó szónak, hallom még a szentenciát, miközben távolodok, jelenjünk meg a Rosa Luxemburg téren, ugyanezt teszik azok is, akiknek az utca menedék, akik durva zsákvászonra terítik életüket, a férfi, öregedő ötvenes, a sapkáján hétágú vörös csillag, lábfejjével apró köröket ró a bazaltkövekre, Goethe és Bukowski tör fel belőle, egy a túlélők közül, ébredéskor új napot hódítanak meg, csak külsőleg olyanok, mint akiknek az utolsó érvük a megalkuvás, mindkét sereg éhezik, de a test hazudik, ki tartónak álcázza magát, képtelenek letenni a fegyvert, a tárgyalóasztal mindkét oldala, akár Halil gyomra, üres, a külfönbékét senki sem írja alá, március vége van, az északi szél enyhülést hoz, Borisz barátnője azóta is a parton ácsorog, a

legapróbb fuvallat most finoman emeli a fűzfák ágait, más-
kor az égerfák derekát csavargatja, holnap talán sikerül, teszi
hozzá ellentmondást nem tűrő hangon, az első sorból tekint
majd az emelvény magasába, óvatos szinkronhang a hús
vergődése, holnap ott leszek közöttük, a távolból figyelem,
miként csordogálnak a szavak a bőség szarujából, biztosan
ott lesz ő is, az ápolatlan szakállú szavaló, az utcanépkölté-
szet kubikos, aki minden órában morzsákat szór a sétáló
fülébe, a méla hang mégsem jut át a fülcimpák összenőtt ka-
puján, sorvadó vállain lefolynak az izzadságcseppek, az arca
vágatában fogannak a legszebb gondolatok, az igazi terepe a
beszéd, ilyenkor a vörös csillag is beleremeg a skandalásba,
és a másik oldal sem tesz másként, a jók is alávetik magu-
kat a kinyilatkoztatásnak, a megváltás kopogtat a téglafalak
csupasz testén, a hallójáratok tűzpirosan izzanak, nézzetek a
felhőkre, meglátjátok az őszinteség fölsejlő vásznát, vet oda
még egy lapáttal a járókelők közé, forduljatok az ismeret-
len hős szobra felé, a vállát nem galambszar, hanem a tette
hívó szó súlya nyomja, máig egyedül lézengtünk a tartomány
ékkövének házai között, így hívja ezt a falut, és az égő csip-
kebokor alatt is egyedül háltak a néptelen királyok lányai,
furcsa hangsúllyal ejti a mondatot, a tűzgyújtók munkája ré-
vén tükörsima a jelszavak útja, bár néhol kiviláglik egy-két
torz ábrázat is, elméjük emészti a szavak tömegét, ez ková-
csol össze mindannyiunkat, csillagunk fénye megtölti a teret,
nekem is ott kell lennem, lemoshatom a gyarlóság vétkeit,
a jobb világ ígétét a helyeslésünk kíséri, akkor is, ha nem
azt tesszük, amit saját magunk akarunk, meg kell emésszem
a helyesen súlyozott és gördülékeny mondatok íveit, Marx
utoljára jut ekkor eszembe, a térdéhez kap, kicsiny madárka

járta be az ízület dombjait, a guanó gyorsan száradó anyag, elhallgat, nem szól többet, a szavait szigeteli a foszfátos üledék, fölszedi a földről a könyveit, bal lábát lassabban emeli, elhiszem, hogy hatalmas csoportképpé állunk össze a fényképész lencséje előtt, aranytorkú szónokok emelik hangjukat a szenvedés ellenében, a vaku elfedi a különbségek ráncait, egy pillanatra eltűnnek a vétségek hegei, amikor megemésztjük a világosság úttörő erejét, újból a szokásos arcok jelennek majd meg, valahogy így fejezné be a beszédét, ezt már én teszem hozzá, holnap úgyis folytatja, errefelé lehetetlen félbehagyni bármit is, az emberek ugyanazt teszik, amit két, három, hat hónapja, amivel már az elődeik is próbálkoztak, sosem érik be a hagyomány kérgéről visszapatannó gondolat, minden marad a régiben, a szkepszis újból és újból átjárja a megfáradt végtagokat, de nyugodt vagyok, biztosan ott lesz Timi is, Borisz az emelvény lépcsőin fut fel, belőle kell erőt meríteni, a pódiumon szabadon engedi a békegalambot, akinek andráscsőre van, a falak tükrökké válnak, Ida combjának szivárgó hegeit befoltozza az angyali nyugalom eleven bársonya, véget ér a misztikusan mély anatómiai kaland, meglátjuk egymás valóját, Halil ismét tiszteletre méltó fényben fürdőzik a hatvanötödik mező márványán, így forr össze a három oldal, így születik meg az egyenlő szárú háromszög, a senkik, a lényegtelenek és én, ha ismét megneveznek, ha az aszfaltba nyomják a fejem, talán megváltozom, megszeliádnék és felszívnak, az engedelmesség megalázó és szenvedést okoz, fel is tartóztatnak és beolvasztanak a helyesen fohászokodók nyájába, az első villamosok sikításától ismét én leszek Andrej Brozovič, az önmagát gyógyító makulátlan arc, a könnyű túlélőinek könnyörületes pallosa.